

Základní škola
Ústí nad Orlicí, Komenského 11
se sídlem:
Ústí nad Orlicí, Komenského 11, PSČ 562 01

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

**Základní školy
Ústí nad Orlicí, Komenského 11**

**Ústí nad Orlicí
2017**

OBSAH

ÚVOD	3
1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
2. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	4
3. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	5
a. Dlouhodobé cíle	5
b. Krátkodobé cíle	5
4. AKTIVITY MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY	6
a. Aktivity MPP určené pro pedagogické pracovníky školy	6
b. Aktivity MPP určené pro žáky školy	6
c. Aktivity školního metodika prevence	11
d. Aktivity MPP zaměřené na rodičovskou veřejnost	11
5. NAPLNĚNÍ MPP V RÁMCI OSNOV A ŠVP	12

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Stávající platná legislativa v oblasti resortu MŠMT

Příloha č. 2: Školní řád

Příloha č. 3: Kontaktní adresy, internetové zdroje

Příloha č. 4: Knihovna, CD a DVD

Příloha č. 5: Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Příloha č. 6: Evaluace MPP

ÚVOD

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je konkrétní dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a prevenci rizikového chování. MPP je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. je přílohou dosud platných osnov a učebních plánů. MPP vychází ze školní strategie primární prevence, jejímž hlavním cílem je vytvoření a udržení optimálního sociálního klimatu ve škole.

Hlavním koordinátorem přípravy, realizace programu a jeho vyhodnocení je školní metodik prevence, Mgr. Iva Dvořáková. Na jeho tvorbě a realizaci se podílí celý pedagogický sbor. Jednotliví učitelé začleňují dle osnov preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů a stěžejní úlohu při naplňování MPP mají třídní učitelé. Hlavní odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu má ředitel školy, Mgr. Bc. Radek Škarka.

Na základě výsledku evaluace je Minimální preventivní program Základní školy Ústí nad Orlicí, Komenského 11 aktualizován a přizpůsoben přítomnému stavu a naléhavým potřebám.

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ Komenského v Ústí nad Orlicí navštěvuje ve školním roce 2017/2018 474 žáků. Děti jsou přímo z Ústí nad Orlicí či přilehlých městských částí (Hylváty, Kerhartice, Černovír), ale také z poměrně širokého okolí (Skrovnice, Hnátice, Orlické Podhůří, Řetová, Dlouhá Třebová, České Libchavy, Sopotnice).

Je zřejmé, že místo bydliště dětí předurčuje jejich využití volného času a s tím související nižší náchylnost k rizikovému chování, což se projevuje zejména v mladším věku. „Vesnické“ děti tráví často svůj volný čas domácími pracemi a prostor pro krizové chování se tak zmenšuje. „Městské“ děti mají na jedné straně více možností trávení volného času v různých kroužcích (ZUŠ, DDM), na druhé straně jsou náchylnější projevům rizikového chování. Děti jsou často vídány, jak „zevlují“ po městě, shlukují se do nejrůznějších skupin a pravděpodobnost užívání drog se tak mnohem více zvyšuje. Při rozhovorech se žáky 9. tříd vyplývá, že právě v těchto skupinách dochází k prvním pokusům kouření marihuany a častější konzumaci alkoholu.

Učitelé se snaží děti ovlivňovat svým přístupem i životním stylem (např. ve svém volném čase se aktivně věnují uměleckým a sportovním aktivitám, v celém učitelském sboru je pouze 1 kuřák apod.), snaží se nabízet alternativy pro trávení volného času (sport, kulturní a doprovodné městské akce viz nabídka nástěnka u hlavního vchodu).

Minimální preventivní program je zaměřen na prevenci a vzdělávání žáků Základní školy Ústí nad Orlicí, Komenského 11 ve věkové kategorii 6 - 15 let.

Název školy, adresa:	Základní škola Ústí nad Orlicí, Komenského 11 Komenského 11 562 01 Ústí nad Orlicí
IČO:	750 18 365
Zřizovatel:	Město Ústí nad Orlicí
Kontakty:	telefon: 456 521 199 mobil: 731 073 010 e-mail adresa: uokome@uokome.cz www stránka: www.uokome.cz
Ředitel školy:	Mgr. Bc. Radek Škarka
Zástupkyně ředitele – 1. stupeň:	Mgr. Eva Vyčítalová
Zástupkyně ředitele – 2. stupeň:	RNDr. Ludmila Johnová
Výchovný poradce – 1. stupeň:	Mgr. Martina Vinzensová
Výchovný poradce – 2. stupeň:	Mgr. Alena Dostálová
Školní metodik prevence:	Mgr. Iva Dvořáková
Počet tříd celkem:	21
Počet žáku celkem:	474 (k 1. září 2017)
Realizační tým MPP:	celý pedagogický sbor

2. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Ve škole velmi dobře funguje monitorovací systém problémového chování žáku. Spočívá v odhalování nežádoucích projevů chování našich žáků a žákyň ve školním i mimoškolním prostředí (šikana, intolerance, agresivita, neprospěch, záškoláctví, alkohol a kouření, jiné závislosti, slabý prospěch, neplnění studijních požadavků, ničení školního majetku, pozdní příchody a další drobná porušování školního řádu). Je založen na spolupráci školního metodika prevence s výchovným poradcem, třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky školy. Cílem tohoto systému je podchytit problémové žáky a pomoci jim v řešení

jejich rizikového chování tak, aby nedocházelo k vyhrocení konfliktních situací a k narušování optimálního sociálního klimatu ve třídě a celé škole.

Školní metodik prevence zpracovává evidenci výskytu rizikového chování žáků a žákyň ve škole. Podle závažnosti jednotlivých případů postupuje podle doporučených metodických pokynů MŠMT a úzce spolupracuje s vedením školy a výchovným poradcem. Závažnější případy konzultuje s metodikem prevence v Pedagogicko-psychologické poradně v Ústí nad Orlicí.

V loňském školním roce byly řešeny tyto situace vztahující se k rizikovému chování žáků:

1. pololetí

- dlouhodobá opakovaná absence, neprospívání – 6. ročník
- případová konference s OSPOD – nekontrolovatelné chování žáka – 6. ročník
- dlouhodobé nevhodné chování žáka k učitelům a spolužákům – 6. ročník
- nevhodné chování mezi žáky – v několika případech 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník
- ohrožování zapalovačem – 7. ročník
- kouření elektronické cigarety – 8. ročník

2. pololetí

- nevhodné chování ke spolužákům – v několika případech 6. ročník, 7. ročník
- dlouhodobá špatně omlouvaná nepřítomnost žáka ve škole, jeho neprospívání – 6. ročník
- přepisování známek v ŽK – 6. ročník
- nevhodné chování k vyučujícím – 6. ročník

V uplynulém školním roce byly pro žáky naší školy uskutečněny tyto akce, přednášky a besedy (**specifická prevence – S**)

září **Adaptační kurz – třídy 6. A, B Deštné v OH**

Bílá pastelka

ČČK – Světový den první pomoci (Kociánka)

Integrační den (žáci si mohou vyzkoušet různé kompenzační pomůcky - jízdu na invalidním vozíku, chůzi se slepečkou holí, jízdu na motokole, nebo přímo obleček, který simuluje pocity a fyzická omezení seniorů a mnoho dalšího.

Preventivní program PPP ÚO – 5. roč.

říjen **Soustředění dětských pěveckých sborů** Písnička a Zlatý klíček
Alternativní využití volného času (žáci 1. až 9. tříd)

listopad **Preventivní program PPP ÚO** – 5. roč.

listopad – leden

Preventivní program PPP (S)

SORAD třídy 6.A,B

VRSTEVNICKÝ třídy 6.A,B

ŠIKANA třídy 6.A,B

prosinec

Den jinak (S) – netradičně strávený den zaměřený na zdravé životní návyky, prevenci proti krizovému chování (návykové látky, kyberšikana, šikana, etiketa). Žáci mají možnost vyzkoušet si různé činnosti a aktivity a naslouchat zajímavým vyprávěním

Zimní koncert pěveckých sborů (Písnička a Zlatý klíček – Roškotovo divadlo)

Hrou proti AIDS (S)– akreditovaný pořad pro žáky 9. tříd pořádaný SZŠ (spolupráce s odborníky z ÚNZ, ČSAP a SZŠ)

Moderní je nekouřit (S) – ucelený program primární prevence - 7. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

leden

Světová náboženství a sekty (S) - ucelený program primární prevence – 9. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Skrytá nebezpečí internetu 1 (S) ucelený program primární prevence – 6. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Láska, Aids a vztahy (S) - ucelený program primární prevence – 8. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

LVVZ – pro žáky 7. A,B

únor

LVVZ – pro žáky 7. tříd + žáky 8. a 9.tříd

Čas proměn + Na startu mužnosti – preventivní program pro žáky 6. Tříd

Dopravní výchova – 4. roč.

březen

Preventivní program PPP ÚO – 3. roč.

Skrytá nebezpečí internetu 2 (S) - ucelený program primární prevence – 7. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Láska, Aids a vztahy (S) - ucelený program primární prevence – 8. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Duben **Právní vědomí a trestní odpovědnost** . beseda s tisk. Mluvčí Policie ČR – 9. r.

Preventivní program PPP ÚO – 3. roč.

Přátelství a láska (S) - ucelený program primární prevence – 8. roč.
(Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Skrytá nebezpečí internetu 2 (S) - ucelený program primární prevence – 7. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

květen **Zlatý klíček** reciproční výměna DPS Ústí nad Orlicí – Ostrava,
Májový koncert - Roškotovo divadlo + PÍSNIČKA

Preventivní program PPP ÚO – 2., 3., 4., 5. roč.

Skrytá nebezpečí internetu 2 (S) - ucelený program primární prevence – 7. roč. (Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Přátelství a láska (S) - ucelený program primární prevence – 8. roč.
(Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Holokaust a předsudky (S) ucelený program primární prevence – 9. roč.
(Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Bolest jménem šikana (S) - ucelený program primární prevence – 6. roč.
(Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Koncert Zlatý klíček – koncert v Domově důchodců v Ústí nad Orlicí

červen **Akademie – loučení s devátými ročníky**

Bolest jménem šikana (S) - ucelený program primární prevence – 6. roč.
(Lidé mezi světy – projekt Etika mezi světy)

Žáci 1. stupně se zúčastnily preventivního programu **Líbí, nelíbí.**

3. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

V MPP Základní školy Ústí nad Orlicí, Komenského11 jsou stanoveny tyto dlouhodobé a krátkodobé cíle:

a. Dlouhodobé cíle

- Základním principem strategie prevence rizikových projevů chování je výchova mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a harmonickému rozvoji osobnosti.
- Důsledně a systematicky vést žáky a žákyně k osvojování norem respektujících identitu a individualitu osobnosti, rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, podporovat humánní a tolerantní jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.
- Vytvářet prosociální klima školy a pozitivní klima v jednotlivých třídách.
- Soustavně provádět detekci projevů rizikového chování dospívajících a mládeže a zajistit odbornou pomoc při případném zachycení tohoto chování.
- Podporovat správou hodnotovou a postojovou orientaci žáků.

b. Krátkodobé cíle

- Zprostředkování přednášek, seminářů a besed na témata vztahujících se k prevenci rizikového chování dětí a mládeže.
- Zařazení jednotlivých témat vztahujících se k prevenci rizikového chování dospívajících do učiva jednotlivých předmětů.
- Nabídnout škálu nepovinných předmětů a volnočasových aktivit, které jsou realizovány prostřednictvím školy.
- Vedení nástěnky školního metodika prevence, která žákům poskytuje důležité informace a aktuální témata z oblasti prevence rizikového chování.
- Poskytování komplexních informací z oblasti prevence rizikového chování pro rodiče a žáky prostřednictvím internetových stránek školy.

4. AKTIVITY MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Během školního roku jsou do MPP zařazeny a realizovány tyto konkrétní aktivity z oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže:

a. Aktivity MPP určené pro pedagogické pracovníky školy

- Seznámení pedagogického sboru s aktuálním Minimálním preventivním programem a jejich zapojení do jeho realizace.
- Pravidelné informování na pedagogických radách o aktualitách z oblasti prevence rizikového chování.
- Pravidelné informování na pedagogických radách o činnosti školního metodika prevence.

- Vzdělání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování, především školního metodika prevence.

b. Aktivity MPP určené pro žáky školy

Činnost školy je velice rozsáhlá i přes velké množství dojíždějících žáků. Žáci a žákyně mají možnost se účastnit na řadě školních i mimoškolních akcí. Škola pravidelně navštěvuje místní kulturní akce: divadelní představení, filmová představení, výstavy a koncerty. Žáci mají také možnost se zúčastnit různých sportovních soutěží, např. školní turnaje, regionální kolo turnaje ve florbalu, hokeji atp... Pro vybrané žáky jsou na škole pořádány soutěže a olympiády na různých úrovních. V neposlední řadě pořádá i naše škola akce, které nabízí ke zhlédnutí dětem a mládeži ostatních ústeckých škol (Loučení s „devátáky“ – žáky naší školy, koncerty sborů...)

Specifické aktivity vztahující se k prevenci rizikového chování budou zpřesněny v plánu práce, který je součástí MPP

V jednotlivých měsících jsou realizovány pro žáky následující nespecifické aktivity vztahující se k prevenci rizikového chování.

Září:

- vysvětlení **školního řádu a vnitřního klasifikačního řádu školy,**
- seznámení žáků s **preventivní strategií školy a úlohou školního metodika prevence,**
- nabídka **využití volného času** ve škole a ve městě,
- předání informací o **výchovném poradenství** na škole,
- spolupráce s **Českým červeným křížem** ke Světovému dni 1. pomoci,
- připomenutí významných dnů a výročí: **7. září Světový den 1. pomoci**

28. září Den české státnosti

adaptační kurzy pro žáky 6. ročníků

Říjen:

- humanitární akce - „**Bílá pastelka**“,
- připomenutí významných dnů a výročí: **2. října Světový den nenásilí**
- 28. října Den vzniku samostatného Československa**

Listopad:

- připomenutí významných dnů a výročí: **3. listopadu Mezinárodní nekuřácký den**
- 17. listopadu Den boje za svobodu a demokracii**

Prosinec:

- připomenutí významných dnů a výročí: **1. prosince Světový den boje proti AIDS**

10. prosinec Den lidských práv

Leden:

- připomenutí významných dnů a výročí: **27. leden** **Mezinárodní den památky obětí holokaustu**

Únor:

- Lyžařský výchovně-výcvikový kurz - 7. ročníky.

Březen:

- připomenutí významných dnů a výročí: **21. březen** **Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace**

Duben:

- připomenutí významných dnů a výročí: **7. duben** **Světový den zdraví**
- reciproční výměna pěveckých sborů Ústí - Ostrava

Květen:

- připomenutí významných dnů a výročí: **1. květen** **Svátek práce**
- 8. květen** **Den osvobození od fašismu**
- 15. květen** **Mezinárodní den rodiny**
- 31. květen** **Světový den bez tabáku**

Červen:

- školní výlety
- **hodnocení školního roku** v rámci třídnických hodin,
- Loučení se žáky 9. tříd
- edukace o vhodném chování a dodržování bezpečnosti o prázdninách v rámci třídnických hodin,
- připomenutí významných dnů a výročí: **26. června** **Mezinárodní den proti zneužívání drog a nezákonnému obohacování s nimi**

Dalších aktivita školy:

- spolupráce s MěÚ Ústí nad Orlicí: „*Město v pohybu*“, „*Den životního prostředí*“, „*Setkávání*“, odbor životního prostředí – *besedy o CHKO Orlické hory*, spolupráce v odpadovém hospodářství naší školy
- spolupráce s ČČK
- spolupráce s EKO Pasíčka
- škola zapojena do sítě M.R.K.E.V
- spolupráce se Svazem ochránců České republiky
- spolupráce se sdružením Tereza

c. Aktivity školního metodika prevence

Školní metodik prevence je koordinátorem tvorby Minimálního preventivního programu a během celého školního roku zajišťuje jeho realizaci. Pravidelně informuje na pedagogických radách pracovníky školy o aktualitách z oblasti prevence rizikového chování a o své konkrétní činnosti v této oblasti. Dále spolupracuje s výchovným poradcem školy a odborníky ze školských poradenských zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí, Středisko výchovné péče Ústí nad Orlicí).

V rámci jednotlivých měsíců školního roku bude školní metodik prevence zajišťovat následující konkrétní činnosti.

Září:

- aktualizace Minimálního preventivního programu dle konkrétních potřeb a výsledků evaluace,
- seznámení pedagogického sboru s aktuálním MPP a jejich zapojení do jeho realizace,
- předání MPP nastupujícím kolegům,
- příprava a realizace adaptačního kurzu pro šesté ročníky
- představení činnosti školního metodika prevence žákům šestých ročníků (prostřednictvím pedagogů žákům 1. stupně ZŠ)

Říjen:

- zhodnocení a vyúčtování projektu adaptačního kurzu a předání zprávy řediteli školy (ve spolupráci s výchovnou poradkyní)

Listopad – květen:

- zajištění specifických aktivit vztahujících se k prevenci rizikového chování v jednotlivých ročnících dle MPP,
- řešení aktuálních problémů z oblasti prevence rizikového chování,
- kontinuální vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování,
- získávání a předávání aktualit z oblasti prevence rizikového chování.

Červen

- evaluace Minimálního preventivního programu za uplynulý školní rok,
- příprava adaptačního - seznamovacího kurzu pro budoucí šesté ročníky,

d. Aktivity MPP zaměřené na rodičovskou veřejnost

V oblasti primární a sekundární prevence jsou školou pro rodiče zajišťovány následující aktivity:

– v oblasti primární prevence

a. Informační servis pro rodiče:

- seznámení s preventivní strategií školy,
- seznámení se školním řádem,
- poskytnutí komplexních informací z oblasti prevence rizikového chování prostřednictvím webových stránek školy, včetně adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na tuto problematiku.

b. Aktivní formy spolupráce s rodiči:

- kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům,
- školní akce určené pro rodiče a žáky
- poskytnutí poradenského systému školy (školní metodik prevence, výchovný poradce).

c. Pasivní forma spolupráce s rodiči:

- písemná sdělení rodičům,
- případná distribuce informačních materiálů.

– v oblasti sekundární prevence

d. Odborná pomoc rodičům:

- poradenství v rámci možností školy.

e. Zprostředkování odborné pomoci rodičům:

- zprostředkování odborné pomoci ve školském poradenském zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí, Středisko výchovné péče Ústí nad Orlicí - Mímóza).

5. NAPLNĚNÍ MPP V RÁMCI OSNOV A ŠVP

Do platných osnov je zařazena problematika prevence rizikového chování u žáků tak, že je přirozenou součástí výuky jednotlivých předmětů a není pojímána jako nadstandardní aktivita školy.

V rámci osnov jsou v jednotlivých předmětech do tématických celků zařazena následující témata:

Rodinná výchova

- vztahy v rodině, vztahy k vrstevníkům, vztah k postiženým lidem
- seznámení s drogami a jejich nebezpečností (alkohol, cigarety, "tvrdé" drogy)
- nabízení alternativ, volnočasové aktivity

Občanská výchova

- sociálně patologické jevy a sociální deviace,
- politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus,
- terorismus,
- rasy, etnika a národnosti,
- nejvýznamnější světová náboženství,
- multikulturní soužití, migrace obyvatel,
- závislosti,
- kriminalita páchaná na dětech a mladistvých, kriminalita páchaná mladistvými.

Dějepis

- výchova proti rasismu a xenofobii,
- autoritativní a totalitní režimy, válečné zločiny – holocaust,
- kultura národností na našem území.

Anglický a německý jazyk

- menšiny v ČR,
- drogy, alkohol, kouření, léky, stres a obezita,

- 21. st.: patologické jevy ve společnosti (kriminalita, vandalismus, násilí, alkoholismus, drogy, ...),
- terorismus a euroatlantická civilizace.

Přírodopis

- negativní vliv alkoholové a drogové závislosti na funkci buněk,
- HIV - nebezpečí přenosu, příčiny a prevence,
- rostlinné drogy a jejich výskyt mezi mládeží,
- návykové a halucinogenní látky v houbách,
- vliv návykových látek na genetickou výbavu člověka.
- HPV – způsoby přenosu, typy rakoviny, možnost prevence

Informační a komunikační technologie

- etika a rizika spojená s užíváním veřejné počítačové sítě (mediální džungle, kyberšikana)

Tělesná výchova

- význam pohybu ke zdraví,
- utváření správného postoje ke zdravému životnímu stylu, pohybové aktivitě při hodinách TV i ve volném čase,
- rozvíjení komunikace na základě vzájemného porozumění a tolerance, usměrňování případných projevů agresivity a vulgarity při kolektivních sportech,
- výchova k olympionismu, fair play a antidopingová prevence.

Výtvarná výchova

- témata vztahující se k prevenci rizikového chování (např. Můj vztah k cigaretám, Závislost, Můj volný čas...)

Český jazyk – sloh

- využití slohových útvarů – úvaha, vypravování, esej (téma drogy a společnost, proč lidé kouří, názory (úvahy) na soužití s lidmi jiného názoru, barvy pleti, vyznání, moje komunikace na sociálních sítích, zážitek...)

Chemie

- chemické složení různých škodlivých látek, vliv na organismus

Zeměpis

- náboženství a kultury, jiné rasy, výchova k toleranci a pochopení dnešního globalizovaného světa

Pracovní činnosti

- utváření správného postoje ke zdravému životnímu stylu
- seznámení s výživovou hodnotou potravin
- příprava „zdravých“ jídel

Ústí nad Orlicí 26.září 2017

Mgr. Iva Dvořáková
školní metodik prevence

Schválil ředitel školy dne 26. září 2017

Mgr. Bc. Radek Škarka

Tento Minimální preventivní program nabývá účinnosti dne 26. září 2017